СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 143 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го ЧЕРВНЯ 1949 — No. 143. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 22, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОНГРЕСОВІ ПРЕДЯВЛЕНО СІМ ПЛЯНІВ РЕОРГАНІЗАЦІЇ УРЯДУ

Вашингтон, 21 червня. — Ледви президент Труман підписав закон про реорганізацію екзекутивної ділянки уряду, а вже вислав до конгресу сім плянів такої реорганізації. Ці пляни основані на дорученню двопартійної комісії, що радила під проводом колишнього президента Герберта Гувера, одначе, багато з них вимагатимуть зміни основних законів. Кожна палата конгресу окремо має право покласти своє вето проти реорганізації, ухваливши [illegible] звичайною більшістю голосів впродовж 60 днів від дня предявлення пляну конгресові. Із сьоми плянів найзамітніший є проєкт створення десятого члена кабінету, який має станути на чолі нового департаменту добробуту. Крім того має бути скріплений департамент праці приділкою бюр з інших департаментів. Мають теж бути переведені різнородні інші переміни, які мають на меті упростити функцію ур[illegible]у. Хоч уся реорганізац[illegible] на оці заощадже[illegible]в, то в дорученні [illegible] не сказ[illegible]-уряд зможе заощадити на підставі нової переміни.

СЕНАТОР ВАГНЕР ПЕРЕД РЕЗИҐНАЦІЄЮ.

Вашингтон. — Визначний сенатор, Роберт Ф. Ваґнер, звісний з своєї праці для добробуту робітників, а найбільше з робітничого закону, який обовязував як „Акт Ваґнера" перед теперішнім законом Тефта-Гартлі, зголосив свою резиґнацію. Він є хворий від 1947 р. і не являється в сенаті. Кажуть, що він резиґнує не тільки тому, що не спосібний до дальшої праці, хоч йому щойно 72 роки життя, але теж і тому, щоб не робити перепон своєму синові, який кандидує на посадника Ню Йорку. Ваґнер стояв завжди при боці президента Рузвелта та підтримував його Новий Розподіл. Як кандидата на його заступника в сенаті висувають колишнього губернатора стейту Ню Йорк, Герберта Лімана.

НАЙГІРША ПОСУХА ВІД 41 РОКІВ.

Астрономічне літо в нашій полосі почалося 21 червня серед великої спеки, яка доходить до 90 ступнів Фаренгайта в околиці і серед посухи, якої не було в Злучених Державах від 41 років, як виявляє федеральне Бюро погоди. В парі зі спекою триває і духота, яка доходить до 90 відсотків. Бюро погоди заповідало кожного дня від тижня можливість дощу, одначе передбачення не здійснилися ні один раз. У стейтах Вірджінія і Вест Вірджінія були минулого тижня хмароломи і зливи, а в інших околицях тільки звичайні хвилеві дощі. Постійна посуха обнизила надії на добрі жнива, а деякі хліборобські околиці сповіщають, що жнива на збіжжя недописують. З Канади надходять раз-у-раз вісті, що там збіжжя висохло на пні й тому цьогорічний збір може принести руїну для тамошнього фермерства.

ЧЕТВЕРТИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ БОС ПІД КЛЮЧЕМ ДО ПОКІНЧЕННЯ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ.

Ню Йорк. — Підчас судової розправи у федеральному суді проти 11 комуністичних лідерів, складав свідоцтво вже четвертий день голова комуністичної партії стейту Ілиной, Ґілберт Ґрін. Суддя Медіна кількома наворотами напоминав його, щоб він давав відповіди на питання оборони, або прокуратора і не відвертав справи у довільний бік. Серед того Ґрін який добровільно зголосився на свідка у власній справі, зажадав від судді допущення статті з комуністичного журналу з 1938 року на доказ, яка є політика американських комуністів. Суддя відмовив його жаданню, кажучи, що ця політика змінилася в 1945 р. Тоді Ґрін з гнівом крикнув: „Я думав, що нам дадуть спроможність доказати нашу справу. Ця стаття є важна для самого ядра теперішнього процесу!" — На це суддя Медіна тихим, ледви замітним голосом сказав: „Ви підете до тюрми аж до закінчення процесу". Коли оборонці домагалися відкликання рішення, Медіна відповів: „Оті обурюючі вибухи мусять покінчитися. Я тримаю лад у нашому суді, хоч би це мало бути моє останнє діло на землі". Перед тим суддя післав уже трьох підсудних до тюрми.

ДЖУДИТ КОПЛОН „БОЯЛАСЯ ЕНКАВЕДИСТІВ".

Вашингтон. — Підчас процесу проти Джудит Коплон, обвинуваченої в утримуванні шпигунських звязків з совєтським інженером Валентином Губічевом, підсудна складала свідоцтво у своїй власній обороні. Вона між ін. заявила, що підчас подорожі по Ню Йорку 4 березня, коли то вона мала зустрінути свого милого, вона тому змінила трамваї і автобуси, щоб змилити слід совєтських енкаведистів. Вона знала вже від Губічева, що вони мають її обоє на увазі.

32,000 ЗГОЛОШЕНЬ НА 2,140 МЕШКАНЬ.

Ню Йорк. — На місяць вересень заповіла мешканева влада відкриття нового проєкту мешкань в дільниці Бронкс, де має бути готових 2,140 апартаментів. Упродовж вівтірка зголосилося 32,000 родин на мешкання, в яких платять від $18 до $22 за кімнату місячно, включаючи в тому оплату за газ і електрику.

ЗМІНИ ВИБОРЧИХ ОКРУГ ВНАСЛІДОК ПЕРЕСЕЛЕННЯ.

Олбені, Н. Й. — Стейтовий уряд назначить комісію для придумання змін в виборчих округах. Тому, що в 1950 році має бути переведений перепис населення, надіються, що в тому часі покажуться великі переміни населення в теперішніх виборчих округах як до стейтової леґіслятиви так і до конгресу. Тепер замітний напрям переселення людей з фармерських околиць до міст, а це дасть нагоду потворити нові виборчі округи по великих містах.

БЕДЕЛ СМИТ ПЕВНИЙ, ЩО РОСІЯ НЕ ВИКЛИЧЕ ВІЙНИ

Колорадо Спрінгс, у стейті Колорадо, 20 червня. — Генерал Волтер Бедел Смит, недавній амбасадор до Советів, висловив сильне переконання, що Совєтська Росія не має охоти заризикувати війною у теперішньому часі, а як зустрінеться з рішучим опором, то навіть поробить деякі зміни в своїх плянах агресії. — Ці погляди виявив ген. Бедел Смит на вібранню стейтових губернаторів, які саме сюди приїхали для нарад над загальним положенням країни. Щоб Европу зробити заборолом проти інвазії, на це, на думку ген. Смита треба троїстої програми, а це: втримати дальше Плян Маршала для відбудови Европи; доповнити Північно-Атлянтійський Оборонний Пакт і постачити фонди на відповідну мілітарну силу в Европі.

При цій нагоді ген. Смит подав характеристику Сталінізму, який виявляється в таких прикметах: „Перше, є це група безоглядних і амбітних осіб, яких жене до діла фанатична доктрина, що ціль освячує засоби, без огляду на це, які вони брутальні й несправедливі; друге, це загарбання тією групою цілковитої влади великої й могутньої нації; а трете, це поширення абсолютної влади на інші держави при допомозі діяння здисциплінованої меншини певної нації". Смит додав, що ота боротьба за волю і за американський спосіб життя може тривати багато років.

МАНУЇЛЬСЬКИЙ ПРИЇХАВ ДО НЮ ЙОРКУ

Кораблем Квін Мері, приналежним до підприємства Ґвайт Стар Лайн приїхав у понеділок Дмитро Мануїльський, міністер закордонних справ підсовєтської України. Він має бути предсідником на засіданні Ради Безпеки Обєднаних Держав найближчого місяця. На запит репортерів він сказав тільки, що мав спокійну подорож, одначе чується змученим.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЮВИЛЕЙ ПРЕОСВ. БОГАЧЕВСЬКОГО

Ню Йорк. — У кореспонденції з Стемфорду щоденник Ню Йорк Таймс подає вістку, що Високопреосвященний Константин Богачевський, епископ Української Католицької Дієцезії в Злучених Державах, святкуватиме 25-річчя свого поставлення в епископи у неділю 26 червня на майдані Української - Католицької Семинарії в Стемфорді. Приявним буде Високопреосв. Амлето Дж. Чіконяні, апостольський делеґат в Злучених Державах, який виголосить проповідь підчас архієрейської Богослужби в 11 годині. — Еп. Богачевський, як зазначує газета, був консекрований в Римі і прибув до Зл. Д. А., щоб обслугувати українців католиків в нашій країні. За той час він оснував малу семинарію в Стемфорді, велику семинарію в Вашингтоні, дві колеґії, пять середних шкіл і 25 вселюдних шкіл.

ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ АНГЛІЄЮ І МАДЯРЩИНОЮ.

Лондон, 21. червня. — Вчора тут почалися англо-мадярські переговори, що мають оформити в окремий договір торговельні і фінансові стосунки між обома країнами.

ВИДАВЕЦЬ ТАЙМСА ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РОСІЄЮ

Ню Йорк. — Видавець щоденника Ню Йорк Таймс, Артур Солзберґер, який приїхав літаком з Европи сказав, що він чувся б сумним, якщоб дійшло до підписання якоїсь угоди з Советами в теперішньому часі, бо це ввело б в блуд таких людей, які хочуть довіряти країні, яка переводить свої діла під заслоною темряви. Він сказав, що він не повірить Росії доти, доки вона не знесе пресової цензури і доки не дозволить своїм громадянам свобідно сходитися з людьми в інших країнах. Доки це не станеться, треба з підозрінням глядіти на кожне потягнення Советів.

ЕКСКОМУНІКОВАНО ПРОВІДНИКІВ ЧЕСЬКОГО БОЛЬШЕВИЗМУ

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ЕКСКОМУНІКУВАЛА ПРЕЗ. ГОТТВАЛЬДА І ЧЛЕНІВ УРЯДУ ЗА ПРОТИЦЕРКОВНУ АКЦІЮ

Рим, 21 червня. — Свята Конгреґація Католицької Церкви проголосила тут вчора декрет, на підставі якого ексомунікується, отже відлучується від Церкви, чехословацького президента Готтвальда та всіх членів уряду і всіх провідників чехословацької комуністичної партії за створення т. зв. „Католицької Акції", ціллю якої є боротьба проти Католицької Церкви та її ерархів, священства і вірних в тій країні. В декреті всіх цих осіб не називається поіменно, але це безсумнівно виходить із змісту. Протягом останніх трьох років це вже третя ексомунікація, що її проголосила Католицька Церква в опанованих большевизмом країнах; першу проголошено проти всіх тих, що причинилися до арешту і засуду епископа Степінача в Юґославії, а друга була проголошена у звязку з арештом і засудом кардинала Міндсенті в Мадярщині.

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ПОЧАЛАСЯ ХВИЛЯ АРЕШТУВАНЬ СВЯЩЕНИКІВ

Прага, 21 червня. — З церковних кол тут сьогодні повідомили, що комуністичний уряд почав масові арештування священиків в поодиноких провінціях країни, зокрема на Моравах. Щонайменше двох священиків заарештовано вже теж в самій Празі.

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ В ОБОРОНІ „АЗІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ".

Шанґгай, 21. червня. — Китайські большевики нагло почали офіціяльну пропаганду в обороні „азійського націоналізму" в Індії, що його має все ще гнобити Англія.

КИТАЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ПРОГОЛОСИЛИ БЛЬОКАДУ ЗАХОПЛЕНИХ ЧЕРВОНИМИ ПОРТІВ.

Контон, Китай, 21. червня. — Китайське міністерство закордонних справ офіціяльно проголосило бльокаду всіх захоплених червоними військами китайських портів, повідомляючи про це акредитовані при ньому закордонні місії.

ПОТВЕРДЖЕНО НАЯВНІСТЬ ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ В РУМУНІЇ

Букарешт, Румунія, 21. червня. — Румунський уряд вчора потвердив офіціяльно наявність в тій країні проти-большевицького підпільного руху, що всіми силами і засобами поборює комуністичний режім. Потвердження проголошено у звязку з заповідженим на сьогодні судовим процесом проти здогадних провідників того руху. Всі вони обвинувачуються за приналежність до „терористичної, пів-військової організації", що змагає до „насильного повалення існуючого режиму". В акті обвинувачення їм закидується ще цілий ряд інших „злочинів проти цивільного населення". Усім загрожує кара смерти. В акті обвинувачення вперше офіціяльно потверджується постійні поголоски про наявність організованого, збройного визвольного руху в Румунії.

КОМІСІЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ЗАКІНЧИЛА СВОЮ СЕСІЮ

Лейк Соксес, 21 червня. — Комісія Людських Прав Об'єднаних Націй закінчила вчора свою п'яту з черги сесію, що тривала шість тижнів та завданням якої було приготовити кінцевий документ конвенції для охорони людських прав в усіх країнах, що є членами цеї міжнародної організації. Чергова сесія відбудеться на весні наступного року і тоді вже теж мала б закінчитися підготовка цеї важливої конвенції.

ГЕН. ВАН ФЛІТ В ДОРОЗІ ДО ВАШИНГТОНУ.

Атени, 21. червня. — Голова американської військової місії в Греції, ген. Джеймс Ван Фліт, відлетів вчора військовим літаком з місцевого аеродрому до Вашингтону. Ціллю його подорожі є звідомлення про розвиток громадянської війни в Греції у звязку з проханням до Конгресу в справі збільшення американської військової допомоги грецькому урядові.

ТАЄМНИЧА СПРАВА ЯПОНСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ В СОВЄТАХ.

Токіо, 21. червня. — Місцева совєтська місія заповіла сьогодні, що з днем 25-го червня почнеться знову репатріяція всіх 94,000 японських воєнно-полонених, які ще перебувають в Совєтському Союзі". Японські і американські власті, натомість, стверджують, що в Совєтах повинно бути ще щонайменше 400,000 японських полонених.

ЗАПОВІДАЮТЬ ШВИДКИЙ ДОГОВІР В СПРАВІ ІНДОНЕЗІЇ.

Батавія, Джава, 21. червня. — З поінформованих кол тут заявляють, що вже в найближчому часі мали б закінчитися переговори для остаточного встановлення Злучених Держав Індонезії.

ЗАКІНЧЕНО КОНФЕРЕНЦІЮ В ПАРИЖІ

ВИШИНСЬКИЙ ВЖЕ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ПОПРАВКИ ДЕКЛЯРАЦІЇ В СПРАВІ АВСТРІЇ; МАЛІ ВИГЛЯДИ ЩОДО РОЗВ'ЯЗКИ СПРАВИ БЕРЛІНА.

Париж, 21. червня. — Рада міністрів закордонних справ чотирьох великодержав закінчила вчора свою конференцію спільною деклярацією в справах Берліна і Австрії. Вже після відрочення нарад та як американський державний секретар Дін Ачесон приготовлявся виїхати на місцевий аеродром де на нього вже чекав літак до Америки, совєтський міністер Андрей Вишинський нагло почав домагатися, щоби міністри негайно знову зійшлися та вписали до спільного комунікату ще одне совєтське доповнення щодо Австрії. Спільна декларація має на меті запевнити відновлення контракту між Заходом і Совєтами в Берліні та створити там деякі передумови для торговельної виміни. Щодо Австрії декларація створює базу, на якій можна буде остаточно приготовити мировий договір та привернути Австрії незалежність і звільнити її від окупації. В дипломатичних колах стверджується, що на конференції зроблено справжній прогрес власне щодо Австрії, натомість нічого конкретного ані основного не досягнено в справі Берліна. Нагле домагання совєтського міністра, щоби в декларацію в справі Австрії вписати ще одну „поправку", базувалося на такій же наглій телеграмі з Москви, хоча один день раніше Кремль був погодився на приготовану форму декларації. Нова совєтська поправка в декларації встановляє, що Австрія „не повинна робити жадних труднощів щодо вивозу зарібку або доходів у формі продукції або будь-якої свобідно вимінної валюти, яку одержиться". Цим Совєти хотіли забезпечити собі вільний експорт з Австрії доходів з набутих там легким способом під час окупації власностей і посілостей. Державний секретар Дін Ачесон домагався точнішого окреслення цеї поправки, але Вишинський не міг цього зробити, оперуючи тільки правдоподібностями. Тоді Ачесон домагався клявзулі, що цю справу повинні ще додатково вияснити заступники міністрів, які розроблятимуть подробиці договору з Австрією, але Вишинський і на це не міг пристати. Кінцеве совєтське домагання сильно захитало вже і без того сумнівний вислід конференції, надаючи всьому ще більш провізоричного характеру. Совєтську інтервенцію в останній хвилині західні дипломати вважають символічним совєтським бажанням тільки говорити, але до нічого не договорюватися.

ДІН АЧЕСОН В ДОРОЗІ ДО ВАШИНГТОНУ.

Париж, 21 червня. — Секретар стейту Дін Ачесон, негайно після закінчення вже надпрограмових нарад в справі совєтського домагання „поправки" до спільної декларації, відлетів до Вашингтону в год. 11-тій вечорі. Домагання Вишинського заставило секретаря стейту відложити умовлений вже час конференції з президентом Труманом, якому він має здати подрібний звіт зі своїх нарад і спостережень в Парижі.

АВСТРІЙСЬКІ ПЛЯНИ ПІСЛЯ ДОГОВОРУ.

Париж, 21 червня. — У зв'язку з „прінціповим" вирішенням справи мирового договору з Австрією на конференції „великої чвірки" в Парижі, австрійський міністер закордонних справ, Карль Ґрубер, сьогодні заявив, що негайно після підписання договору Австрія домагатиметься прийняття в члени Об'єднаних Націй та запропонує договори приязні усім своїм сусідам. Ґрубер був ввесь час приявний на конференціях міністрів в характері „спостерігача". Стверджується, що тим разом він міг мати оправдану причину де деякого оптимізму щодо дальшої долі Австрії.

ПЕСИМІЗМ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 21 червня. — Аж занадто загальні рішення і рекомендації паризької конференції міністрів закордонних справ в справі Берліна і Німеччини не викликали жадного оптимізму ані серед німців, ані в місцевих колах західних союзників. Кінцева декларація в цій справі рекомендує цілий ряд „намагань" для об'єднання Німеччини і Берліна, але такі „намагання" роблено вже і раніше та завжди з цілком протилежним вислідом.

ОБОРОНА І КУЛЬТУРА ЗАХОДУ ЗАГРОЖЕНІ ЗАНЕПАДОМ НАСЕЛЕННЯ.

Лондон, 21 червня. — У висліді своїх п'яти-річних дослідів окрема королівська комісія проголосила вчора своє звідомлення, в якому стверджується, що помітний занепад в природньому прирості населення як в Англії так і інших західно - европейських країнах створює загрозу послаблення оборони та дальшого культурного прогресу цих країн. В звідомленні стверджується рівночасно, що зменшений приріст населення означає теж загальне послаблення внутрішнього розвитку країни на всіх ділянках життя. Пересічний приріст населення на сім'ю виносив в Британії в останньому часі 2.2. Комісія поробила рівночасно цілий ряд рекомендацій для розвитку та контролі приросту населення. Інтересне, що населення Британії збільшилося з 7,000,000 в 1700 на 49,000,000 в 1949 році.

ІТАЛІЙСЬКІ ЖНИВА ЗАГРОЖЕНІ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИМ СТРАЙКОМ.

Рим, 21 червня. — В Італії вже від п'ятьох тижнів триває страйк сільсько-господарських робітників, а провідники страйку вчора заявили, що він не буде перерваний аж доки не будуть задовільно полагоджені домагання робітників. Страйк серіозно загрожує продукції хліба. В деяких місцевостях дійшло до страйкових заворушень, при чому кілька осіб було поранених.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРЕБА ПОПРАЦЮВАТИ — СТАРИМ І НОВИМ

В „Свободі" з 2. червня ц.р. підняв д-р Роман Осінчук справу потреби українським лікарям зорганізуватись. У статті п. н. „Лікарі й наша спільнота в Америці" автор згадує, що число американських лікарів українського походження уже зросло на яких 40 українців-лікарів, що прибули з Европи, а прибуде їх ще більше. Чи не подумати б нам, пише д-р Осінчук, як гуртом друг-другові помогти, як вдержувати зо собою духовий контакт, як звязатись краще в громадській роботі з другими нашими організаціями, щоб таким робом успішніше працювати для своєї суспільности і української справи взагалі.

Подібні питання ставлять собі цілком певно українські інженери, що вже зорганізувались, чи різного роду мистці, письменники, учителі й т. д. Відповідь на ці питання не легка, бо тут ідеться про нових людей, необзнайомлених з американськими обставинами і можливостями. Стара українська спільнота в Америці є в такому положенні, що новоприбулим багато допомогти не може, що зрозуміле, коли зважиться, хто, в яких обставинах і якими засобами це наше життя тут творив. Але одно тут певне: Поліпшити теперішній стан, збагатити наше життя і прислужитись українській справі можна головно громадою, шляхом організації. Тому порушена д-ром Р. Осінчуком справа є дуже актуальна. Нам потрібні того роду наші організації, бо як вони обєднаються в одній загально-професійній установі й включаться в наше загально-народне життя, тоді легше буде повести плянову і на ширші розміри подуману громадську та культурну працю і виконати наш особливий обовязок, яким є висвітлювання і попирання української справи на грунті американськім та міжнароднім. Тільки так треба ці справи розуміти. Отже не розпорошення наших сил, а тільки їх скріплення!

Радикальні зміни в нашому життю не настануть зараз, хоч як тих змін треба. Резолюціями, ухвалами, чи проєктами, що залишаються на папері, переміни не творяться. До перемін треба творчої праці творчих людей, треба теж і суспільности, що не глуха, а радо й охоче сприймає нове. Бо що ж поможе, наприклад, і найкраще зорганізована Учительська Громада, що має у себе знаменитих українознавців, якщо на зорганізовані нею курси українознавства не впишуться ті, що тих курсів потребують? Подібне можна сказати про курси Інституту Заочного Навчання Українського Вільного Університету, що вже розпочинаються в Америці й т. п. Тому всім нам — старим і молодим — треба тепер добре попрацювати, щоби були якслід використані усі наші сили, що вже прибули до Америки чи незабаром сюди прибудуть. Але заки поширимо наші спроможності, берім під увагу ті, що існують і даймо змогу працювати хоч деяким нашим силам в рямцях нашого життя, бо вони не є такі вузькі, як нам часом видається через брак нашої власної енергії й ініціятиви. Бо ж українських курсів усюди треба, теж і українських вистав і хорів, теж і українських мистецьких творів (хоч одного українського образу в кожну українську хату!), теж і українських книжок, повістей, драм, відчитів і т. д. Треба тільки комусь по громадах про те думати. Тих, що тут довгими роками про подібні речі дбали, стає з кожним днем щораз менше. Тому саме треба новим, що прибувають з Европи і хочуть тут допомогти українській справі, входити без усякого вагання якнайскорше в те життя, що тут уже створене і в ньому своєю ініціятивою й енергією творити можливості для здійснювання нових задум і нової творчости.

ДОВКРУГИ ДОПИТІВ ПРО АТОМОВУ ТАЙНУ

Спільна Конгресова Комісія Атомової Енергії вирішила 9 голосами проти 8, щоб дальші допити комісії над Федеральною Комісією Атомової Енергії вести потайки, а не прилюдно, як це було досі. Вислід голосування був поразкою для сенатора Борка Б. Гікенлупера, республіканця, який в минулому конгресі, де республіканці мали більшість, був головою Спільної Комісії. Гікенлупер закинув голові урядової Комісії Атомової Енергії, Дейвидові Е. Лілієнталеві „неймовірне недбальство" у справуванні його уряду. Через те, впродовж двох тижнів відбувалися прилюдні допити для насвітлення справи. Гікенлупер навіть зажадав, щоб Лілієнтал зрезиґнував зі свого становища. Та коли спитали члена урядової комісії, Луїса Л. Стравса, чи він вірить в „неймовірне недбальство" Лілієнтала, той відповів: „Ні! Я вірю тільки в помилку при його осуді якоїсь справи".

Отже тепер Спільна Комісія — тобто конгресова комісія, яка переводить допити в справі „неймовірного недбальства" — перейшла до тайних допитів над поодинокими членами, які були співпрацівниками Лілієнтала і були з ним співвинуватцями, якщо загалом може бути мова про якусь вину.

Прилюдний закон ч. 585, ухвалений 79 конгресом в 1946 р. в справі створення Комісії Атомової Енергії покликав до життя теж сторожа цеї комісії, тобто Спільну Конгресову Комісію для Атомової Енергії, складену з девяти членів палати репрезентантів і тільки ж членів сенату. Завданням Спільної Комісії є переводити студії над Федеральною Комісією Атомової Енергії. Федеральна Комісія з свого боку має сповіщати Спільну Комісію про свої діяння.

Коли перед двома тижнями почалися допити Спільної Комісії, то сен. Гікенлупер, як колишній голова цієї комісії, виказав точне зазнайомлення з справами федеральної комісії і атомової енергії загалом і тому інші члени віднеслися до його закидів з довірям. Та коли ніхто з членів федеральної комісії не потвердив закиду Гікенлупера, тоді допити перемінилися на двобій між Лілієнталем і Гікенлупером, аж вкінці прийшло до вирішення, що дальші допити не мають бути прилюдні.

Про що йдеться в цьому слідстві — Сен. Гікенлупер, який поводиться наче обвинувачуючий прокуратор, остаточно сконцентрував свої закиди до двох головних точок, а це до льояльности персоналу федеральної комісії і до способу ведення справ федеральною комісією, чи, як то кажуть, її політики.

Гікенлупер закинув Лілієнталеві, що провірка кандидатів на працівників комісії була знадто вільна. Між іншим він навів один такий випадок, не називаючи працівника по імені, тільки називаючи справу буквою „А". Людина, яка працює під таким означенням, пише звіти для сенату, була під обстрілом Федерального Бюра Інвестиґацій під замітом нельояльности і була відсунена від праці підчас слідства. Опісля її виправдала федеральна комісія й наново прийняла до праці. Лілієнтал відповів, що не найшов причини до сумніву щодо льояльности заподозреної особи. На цій підставі він домагався, щоб очищену від закидів людину допустити як свідка перед Спільною Конгресовою Комісією.

Другий закид Гікенлупера відносився до „політики" федеральної комісії. Ідеться про висилку закордон ізотопів, тобто відпадків при процесі розколювання атому урану. Ісотопи є дуже цінні при лікуванні недуги пістряка й при металюрґічних дослідах. На підставі закону Лілієнтал згодився відступити якусь частину ізотопів Норвегії на металюрґічні досліди. Сен. Мілікін, республиканець, зробив закид що при пересиланню ісотопів до Норвегії комісія зробила те, що можна робити тільки в крайніх випадках, бо з тим злучені інформації в справі вживання ісотопів, а з тим теж і в справі розвитку атомової енергії для індустріяльних цілей. Такому поглядові спротивився голова Спільної Комісії, сен. Брайен МекМагон, демократ з Конетикат. Отже знову справа стала спірною.

Коли остаточно після таких розходжень в думках вирішено, щоб дальші допити відбувалися в тайні, серед публики виринуло питання, яка за тим усім криється тайна і чи це справді тайна, чи може прилюдна справа?

Звичайно добре поінформований Джозеф Алсоп виявляє, що це ніщо інше, а тільки підготова до повної воєнної мобілізації. Він пригадує, що Спільний Штаб Начальників ділянок краєвої оборони прийняв як певне, що в 1952 р. Совети вже матимуть свою атомову бомбу. З цим погодилися теж і інші чинники і тому є загальний погляд, що до того часу треба втримати в справжній тайні всі справи, які відносяться до забезпеки атомової енергії в Злучених Державах.

Ці аргументи заважили при вирішуванні питання, чи дальші допити Спільної Комісії мають відбуватися потайки.

Одначе є і противники тайних допитів, а їх доволі багато, як це виказало голосування. 9 проти 8 голосів у комісії. Ці голоси кажуть, що рішення затримувати слідство в тайні є гістерією і не осягне цілі, бо хто кричить про потребу тайни в атомовій справі, тимсамим зраджує, що вже щось є готове. Тому така тактика тільки може спровокувати Росію до приспішення зусиль для викінчення своєї атомової бомби. Крім того Росія сама стане ще більше обережною у своїй атомовій політиці і світ нічого не довідається про її підготову до війни.

Д. Квітка.

Капеля бандуристів ім. Тараса Шевченка

Капеля бандуристів ім. Тараса Шевченка, під мистецьким керівництвом першого диригента і композитора Григорія Китастого, прибула до ЗДА якось незамітно, майже таємничо.

Побіч театру-студії Й. Гірняка — це те найкраще і найвартісніше, що нам вислала на скитальщину воююча Україна.

Капеля бандуристів не приїхала одним транспортом у повному складі. Поодинокі члени капелі бандуристи, приїжджали сюди різними транспортами. І ще не всі приїхали. Григорій Китастий із братом причалили до Ню Йорку дня 18 травня, кораблем „Марін Марлін". В Ню Йорку зустрілися з кількома іншими бандуристами, які приїхали іншим кораблем і разом виїхали ввечорі того ж дня до Дітройту, місця свого сталого перебування.

В Ню Йорку перебрав і заопікувався керівником капелі, Григорієм Китастим, та його друзями адв. Р. Смук із рамени ЗУАДКомітету. На дворці в Ню Йорку, крім адв. Р. Смука, привитав Гр. Китастого й гол. ред. „Свободи", д-р Мишуга.

В Дітройті, дня 19 травня, привитав і перебрав наших бандуристів адв. І. Панчук, голова Українського Допомогового Комітету.

Дещо з історії капелі бандуристів.

Дня 12 січня 1948 року Капеля бандуристів святкувала 25-річчя свого існування. Засновано її 1923 р. у Полтаві. Із членів-основників є тепер у капелі Назаренко Григорій, Панасенко Юрій і Міняйло Павло.

Від 1941 р. капеля носить назву: Капеля бандуристів ім. Тараса Шевченка. Від 1934 р. капеля перенесла свій сталий осідок до Києва, де 1938 р. Григорій Китастий став її другим диригентом і мистецьким керівником. Від 1941 р. аж по нинішній день Г. Китастий, як перший диригент держить у своїх руках мистецьке керівництво капелі, становище, на яке кожнорічні Загальні Збори капелі вибирали його одноголосно. В цьому відзначується вартість Гр. Китастого як мистця і як людини.

В перших місяцях другої світової війни, в червні, липні і серпні 1941 р., капеля, з причини воєнних дій, мусіла перервати свою діяльність. У весні того ж року вона відновила свою культурно-мистецьку діяльність, даючи серію концертів у столиці України, чим спричинилася не тільки до плекання української культури, але і до піддержання на дусі навіщеного страхіттям війни українського населення. Хто знає терор і переслідування всего, що українське, німецьким наїзником, той зможе оцінити мужність і любов до своєї батьківщини капелі бандуристів. В найтяжчих матеріяльних і моральних умовинах капеля ні на хвилину не переривала своєї діяльности. В час найлютішого терору і переслідувань, в нужді, серед голоду і холоду, бандуристи відбували щоденно проби, щоб їхні виступи з мистецького боку стояли на висоті. Завдяки жертвенности й ідейности усіх бандуристів, це їм удалося.

В серпні 1942 р., німецька окупаційна влада підступом вивезла цілу капелю до Німеччини, мовляв, у Німеччині капеля матиме повну змогу розвивати свою мистецько-культурну діяльність, виступаючи з концертами, як перед українською людністю, яку німці масово депортували на примусові роботи, так і перед німецьким населенням. Популярність капелі в Україні, як і її національно - пропагандивна робота серед українського населення, не були на руку німецькому наїзникові, який хотів перетворити Україну в свою кольонію, а її людність у невільників.

Замість виступів із концертами, капеля опинилася у Німеччині в карному таборі в Гамбургу. Завдяки настирливим домаганням цілого українства та в злуці із захитанням німецького фронту — Німеччина вже почала втрачати певність у свою перемогу — німецька влада звільнила в січні 1943 р. капелю бандуристів із карного табору й дала їй змогу продовжати свою мистецьку працю. Але це „звільнення" було фактично тільки формальним, бо хоч капеля могла виступати з концертами, то була вона під дуже суворою „опікою" німецької поліції і виступала тільки там, де її висилали. Волі рухів капеля не мала. Все ж таки своїми концертами капеля підносила на дусі й вщіплювала віру мільйонам українців, які перебували на різних роботах у Німеччині, як білі раби. Цього ж 1943 р. капелі вдалося виїхати на Волинь і в Галичину, де дала цілу серію концертів. Українське населення цих провінцій з ентузіязмом витало наших бандуристів і чим могло виказувало їм свою вдячність. Це були останні виступи капелі на рідних землях. В 1944 р. капеля бандуристів мусіла знову виїхати до Німеччини і тут осталася аж до кінця війни.

Кінець війни застав наших бандуристів в одному маленькому німецькому селі, Ноцінґ, 30 кл. на північ від столиці Баварії, Мюнхену. В перших днях визволення, капеля перенесла трагічні хвилини. Тоді якраз, на основі договору між аліянтами, їздили репатріяційні комісії різних країн, щоб відшукувати своїх громадян, яких німці депортували і забрати їх назад до своїх батьківщин. Найбільш діяльною і запопадливою була советська комісія. Складалася вона з тисячів агентів і комуністів. В більшості на американських автах, з американською допомогою та під американською охороною, московсько - большевицькі агенти заїздили і в найглухіші закутини Німеччини, заходили в приватні доми, лапали на дорогах своїх громадян і допомагали їм — „безпроволочно", безкоштовно й „добровільно" вернутися „на родіну". Спершу американське військове управління не тільки не перешкаджало советським агентам у їх репатріяційній роботі, але навіть допомагало. Люди боялися ходити дорогами чи спати в домах, щоб не попасти в руки советських „визволителів". Це були страшні дні для нашої еміграції. Не один згинув підчас цієї „добровільної" репатріяції, не один пропав безслідно, не один збожеволів з розпуки. Ця сумна сторінка „репатріяційного терору" в добу перемоги демократії ще жде на свого історика.

Не минула „добровільна репатріяція" і наших бандуристів. Автор цих рядків був її свідком, бо жив у сусідньому селі. Одного весняного дня приїхала советська репатріяційна комісія, в супроводі американських вояків, всі добре озброєні, з автами, щоб забирати наших бандуристів „на родіну". Після короткої розмови всі бандуристи відмовилися від повороту, бо добре знали,

(Докінчення на стор. 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

55)

...Одного разу нашу камеру послали для прибирання нижнього поверху цього підземелля. Було ясно, що його готували для прийняття чергової партії смертників. Зійшовши до нього, ми опинилися в бетоновому приміщенні, тьмаво освітленому слабким електричним світлом. Із глибини пітьми на нас дивилися тисячі людських очей, наповнених передсмертним жахом, розпукою, благаннями... Скільки побувало їх тут з 1920 року? Яка їхня доля? В архівній кімнаті ми випадково бачили багатоярусні полиці із „Справами". З кожної „Справи" звисав нумерок... Між ними були п'яти — й шестизначні числа... Скільки розстріляних, загинулих в концтаборах та в'язницях сховано за цими нумерами?.. Скільки горя, тортур, страждання та мук людських криє в собі цей чекістський архів? І тепер, в моторошній пітьмі підземелля, ми почували на собі спрямовані на нас погляди страдників і мучеників... Нас було четверо прибиральників і ми, вражені та заціпенілі, стояли й тремтіли, охоплені затхлою вологою льоху та страхом від уявлюваних примар...

...В одній із смертних камер, в якій, може, ще напередодні перебував засуджений, на невеличкому столику з приґвинченими до бетонової підлоги ніжками, лежали два шматочки цукру... Може, смертникові, запропонували перед розстрілом чайку випити. Але хіба ж від цього смерть стала солодшою? Засудженого одвели, а цукор лишився, як свідок доконаного злочинства. Хто може сказати, що почувала жертва в останні свої хвилини і з якими думками перейшла вона у вічність? І якщо б не було вчення про воскресіння мертвих та страшний суд, його треба було б створити, щоб могли виявитися всі думки та діла людські за всю нашу історію... Яке це буде страшне і драматичне видовище!

"...А вночі, коли на верхніх поверхах будови НКВД під супровід роялю чекісти співали оперові арії та найновіші романси, „чорний ворон" підкочувався до підземель, забирав засуджених і кудись їх відвозив. Може, й після них лишаться шматочки цукру, а в архіві збільшиться ще кілька актівок з шестимістними значними числами?..

...Ніч. Перший сон ув'язненого... Сниться свобода, близькі, знайомі, зелені луки, квітучі садки та сонце... Або грізні скелі, а на них стежечка, що опадає у провалля.. І в це провалля летить він, ув'язнений, хапаючись за кущики, по склепах... Зачепився і з жахом повис над проваллям... І уві сні усвідомлює, що це тільки сон, що треба тільки здригнути і ці примари зникнуть... І почувається, як кущик обривається і каміння з шумом падають у провалля... Ще мить і сплячий полетить униз і всьому настане кінець. Але свідомість твердить, що це — сон і вимагає пробудження. І ув'язнений прокидається. У кватирці дверей червоне обличчя вартового щось шепоче.

— Не чути, голосніше, — відповідають йому.

— На літеру М. є?

— Михайлов.

— А ще?

— Мінаєв.

— А ще?

— Мишкин.

— Приготуйтеся... без речей.

Полекші зітхання: — „без речей". Слава Богові, до слідчого.

Пішли. Один або два охоронники. Під ногами килими. І могильна тиша ночі. Попереду спалахують контрольні лямпочки, сигналізуючи похід арештанта. Охоронники командують: „Праворуч... прямо... ліворуч... до наступних дверей... Стукай"...

— Так, так! — відгукується голос зза дверей, і червоні лямпочки одразу гаснуть.

...Устаткований кабінет. М'яка модерна мебля. На підлозі та на стінах дорогі килими й картини. З трьох скляних куль ллється м'яке, заколисуюче світло. На масивному, дубовому письмовому столі у мосяжевій рамі, затиснутий лапами невеликого гіпсового лева, красується портрет „вождя". Перед столом стоїть м'яке овальне крісло. По той бік столу в такому ж кріслі сидить слідчий, людина років 40. У правому кутку стоїть телефон з двома рурками — внутрішній, зв'язаний з усіма відділами ГПУ, та міський... В лівому кутку кабінету у велетенському стоячому футлярі рівномірно цокає стінний годинник. Вікна зачинені віконницями і завішені важкими завісами.

Увійшовши до кабінету, ув'язнений розгублено оглядається і на пропозицію слідчого, сідає в овальне крісло. Якийсь час слідчий пише, потім бере рурку і починає телефонну розмову, косим поглядом спостерігаючи за виразом обличчя в'язня, який вслухується в запитання на відповіді слідчого. З його перших слів обвинувачений дізнається, що розмова йде про його знайомих, які мешкають в різних містах. Але він робить байдуже обличчя і спокійно починає стримувати штучні позіхання.

Гра не вийшла. Слідчий кладе телефонну рурку на місце і, багатозначно посміхаючись, починає гру з іншого кінця. Увічливо, делікатно, передбачливо... Красива двадцятирічна буфетниця приносить солодкі пиріжки, чорну каву з вершками та дорогі, запашні цигарки.

Вечеря в такому затишному кабінеті!

— Може, хотіли б коньячку або вина?

— Ні, дякую.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

М. Дурделля.

МАРА КОМУНІЗМУ

Частина II.

ҐРУНТ, НА ЯКОМУ РОСТЕ КОМУНІЗМ.

5)

8. Використовування невдоволення.

Своїм признанням, що без „клясової свідомости" пролетаріяту не можливо досягнути комуністичної диктатури, комуністи самі вибивають дно зі своєї теорії про історичну конечність та неминучість тієї диктатури. Справді говорять вони не про свідомість усього пролетаріяту, а тільки такого числа, яке потрібне для створення всяких НКВД-ів, заповнення армійських та комісарських кадрів (про шпіцнів не говорять, бо їх „свідомість" це рубель), але і у них „свідомість" має бути тією рушійною силою, що втопить в потоках крови капіталістичний лад; „Ідея стає матеріяльною силою коли опанує маси", кажуть вони сами не спостерігаючи того, що тим самим вбивають ніж у серце свого „історичного матеріялізму".

Вся та конечність, про яку балакають, та неминучість приходу комуністичної диктатури, місія „клясово свідомого пролетаріяту", в протиставленні до решти суспільства, про конечність та неминучість криз, безробіття, генерального страйку, комуністичної революції, все те, що складається на зміст „клясової свідомости", це тільки твір буйної фантазії, що повстав навіть не в головах безпосередньо заінтересованих робітників, але в головах дрібного буржуя Маркса, і капіталіста Енгельса, а ініціятиву у здійсненні цих фантазій взяли дрібні буржуї Ленін та Сталін (здається, всі чотири без „дипломів" на „скінчених інтелігентів").

Кожний знає, які несотворені речі проходять через голову сплячого, які чудернацькі сни плодить мозок в часі спання. Є маса людей, що такі чудернацькі сни плодять на яві. Комуністична диктатура, що є суттю комунізму, є плодом явного сну, фантазії відірваної від дійсности, уяви, що тягне соки з прадідівських азійських степів, де слово тирана було найвищим законом.

Скажете, що ідея гітлеризму чи фашизму, це витвір, це „означення" даного буття опертого на даних продукційних відносинах? Нічого подібного! Поміж гітлерівськими мандаринами, що дефілювали перед нюрембергськими суддями, не було ні одної поважнішої особи, що репрезентувала б даний господарський устрій, хіба за виїмком банкіра Шахта, який однак був у зв'язку з тими, що готували гітлеризмові ґріб. Всі решта, разом зі своїм вождем-самовбивцем, це шумовиння, видвигнене на поверхню життя їхніми зручними маневрами та нездарністю противників. Вони використали невдоволення мас.

Так саміснько використовують невдоволення мас комуністи, розпалюючи це невдоволення до полум'я.

Справді невдоволення може бути і є часто викликуване буттям. Як почуття болю повстає під безпосереднім впливом зовнішнього чи внутрішнього товчка, те саме з невдоволенням. Напр.: болю я не чую, але зауважую, що зір мій слабне і з цього я невдоволений. Робітник дістане при кінці тижня платню, дає за мешкання, за харч і нічого йому не лишилося — він чує невдоволення. Як почуття голоду, холоду, болю так і почуття невдоволення, є першою реакцією на брак їжі, на холод, нарушення нормального функціонування організму, на несповнене бажання.

Наступною реакцією нижче розвинених організмів на ті почуття є безпосередня дія для їх усунення. Тварина не розумує над різними засобами для їх усунення, але зараз ділає у питомий собі спосіб.

Людина розвинула свій апарат думання дуже високо і намагається звичайно перед кожною дією розсудити — хоч би це тривало тільки один мент — котра з них етично добра і може дати найкращий успіх. При тому має на увазі не виключно негайний вислід, не виключно для одиниці, але успіх на далеку мету, для нього і для загалу.

Джерелом страшної похибки комуністів є те, що вони почуття викликані безпосередніми товчками без нашої свідомости і волі змішують з свідомою цілевою функцією мозку, з розумуванням, уважаючи, що і плід цього розумування, як ідеї, бажання, стремління, є витвором безпосереднього товчка, не залежним від того самого розумування та свідомої волі.

Однак роблячи цей злощасний промах в теорії, вони в практиці поступають зовсім противно. Відмовляючи розумуванню вирішального значіння, вони рівночасно стараються **переконати** робітників про своє слушне становище, отже через розумування осягнути свою ціль. Цим переконуванням, цим „клясовим усвідомленням", є їхне несумлінне, злочинне використовування слушного чи неслушного невдоволення мас. Відсутність належної протидії в ділянках освітній, політичній, економічній уможливлює комуністам використання цього на свій лад.

Припустім, що в якійсь рідні син невдоволений з батька, з його господарства чи поведінки. В нормальних здорових умовинах прийде поміж батьком та сином до неодної виміни думок, при тому, можливо, до спору, гніву і т.п. Але вкінці вони таки знайдуть спосіб порозуміння, коли спірні справи розбиратимуть всесторонньо з точки зору спільного добра рідні.

Але припустім, що до того сина підсунеться якийсь „приятель" та використовуватиме невдоволення сина на те, щоби йому виказати, його „усвідомити", що інтереси його і батька протилежні та не дадуться погодити іншим способом, як тільки „революційним", та заведенням синівської диктатури. Завдяки відсутності протидії батька, що не спостеріг чи не доцінив „приятельських" впливів сусіда, приходить справді до революції, загорода і усе майно йде з димом, а батько і син сходять на жебраків.

Хто в цьому винен? Вина сина, що дався зловити на вудку хитрого агітатора; вина агітатора, що взяв ініціятиву в злочинному використовуванні слушного чи неслушного невдоволення сина. Та передовсім, у першу чергу і головно винен батько, що як старша, досвідчена, розумна людина повинен слідити за кожною тінню невдоволення сина, старатись знайти його причини та усунути їх завчасу, рівночасно протидіючи в належний спосіб всяким злочинним впливам з нутра та зі зовні.

9. Відношення до людини.

Власник фабрики, чи якогось іншого підприємства, можливо, навіть не підозріває, що серед певних умовин він робиться найкращим комуністичним агітатором — і ще до того не платним. Ним він є тоді, коли завдяки своєму нетактовному, безоглядному, непривітному відношенню до робітників він їх собі зразить, настроїть проти себе, стратить всяку пошану і симпатію у них, а засіє погорду та ненавість.

Мусимо собі усвідомити раз на все, що центральним пунктом громадського співжиття є відношення людини до людини. Рідний батько, рідна матір тратять у своєї дитини, любов, пошану, довіря, коли вони трактують дитину як свою підвладну, меншевартісну істоту замість того, щоби в дитині вже від наймолодших літ розбуджувати свідомість своєї гідности як людини, трактувати її як рівновартісного члена сімї, радити — а не накидувати, відраджувати — а не грозити, переконувати аргументами, прикладами — а не кулаками чи патиками.

Фабрикант, директор, інженер, наставники не зв'язані кров'ю з робітниками. Але справжній зв'язок поміж ними під господарчим оглядом навіть більший як в рідні, бо їхня зависимість є взаїмна, бо стремління видати продукт найкращий є спільним; від того залежить доля одних і других.

Часи, коли це було вершком мудрости трактувати чорнороба як раба на рівні з волом чи конем, минули. Минули вони тому, що інтелект досягнув такого ступення самосвідомости, де уважає кожного нормального носія того інтелекту — будь цей інтелект хоч як слабим в порівнанні з іншими — за рівноправного у відношенні до всіх законів, норм, правил громадського життя.

Людина відчуває не тільки біль фізичний, коли її копають, як наприклад собака чи інша тварина, але і біль психічний зогляду на понижуюче трактування її другою людиною. Цей біль психічний буває, звичайно, далеко глибший, пронизливіший, довший, як навіть біль фізичний.

Горде, зневажливе відношення працедавця до робітників викопує пропасть поміж ними та викликує таке відношення робітників до працедавців. На тому не кінець: коли підсунеться їм „освідомлення", що той працедавець, такий то дуже гордий та зарозумілий, справді живе з праці рук робітників, і з їхнього визиску, коштом накопичування „надвартости", коштом легковаження гігієнічних умовин праці та забезпечення перед нещасливими випадками, тоді це „освідомлення" паде на ґрунт підготований вже самим працедавцем. Працедавець, хоч і довідається, що діється серед його робітників, не може протидіяти, бо ніхто вже до нього довір'я не має, кожне його слово, хоч як воно слушне, викликує нову ворожнечу.

Це, що ми називаємо демагогічне стискання руки, клепання по плечах та розсилання широкоротих усміхів на всі сторони, не може заступити справжнього тепла, щирости, прихильности, співчуття, вирозумілости. На поверховні, театральні обяви прихильности, позбавлені справжнього змісту, робітник відповідає такими ж самими об'явами. А в дійсності йде туди, куди веде його власний „бик".

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то памятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Концерт співака П. Б. Болехівського

(Надіслане з Канади).

В середу 1-го червня, в залі театру Плейгавз у Винипеґу, відбувся концерт оперових арій, клясичних і народніх пісень у виконанні барітона П. Б. Болехівського.

В програму концерту входило 14 українських творів та 9 неукраїнських як: Пуччінні, Качінні, Дуранте, А. Г. Мелота й К. Едварса, Леонкавалло, Ґуно та Верді.

Концерк відкрито народною піснею „Ой, не цвіти буйним цвітом зелений катране" — Фоменка. Вступ з народної пісні відразу дав „лице" концертові й показав відношення співака до українського народного мистецтва. І недарма. Народна пісня знайшла в особі П. Болехівського першорядного, чулого, знаючого й люблячого її виконавця. Про те свідчать виконання народних пісень „Без тебе Олесю", „Ой, бре море, бре", „В гаю зеленім" та „Ходить сорока коло потока". Ця остання пісня (М. Лисенка) була виконана з надзвичайною прецизністю, щирістю й глибоким відчуттям, чудовою дикцією, без отих непотрібних „шя", порвання мотивів та зрушення всієї мелодичної лінії, як то часто можна почути на наших концертах. Особливо в цій пісні співак показав (це стосується й пісні „Акварель") свою спроможність володіти „меццо ді воче" й тим тоном, що опертий на добре усталеній резонансовій базі, заповнити не добре акустичну залю. Великим гріхом багатьох наших співаків супроти народної пісні, може в більшості й не свідомим, уважати треба незнання природи пісень взагалі й особливо виконання каденцій їх з боку мелодійного й текстового. Артист Белехівський знає й відчуває українську пісню щиро й глибоко. Однак не можна проминути одного, що прийнято в нашому співочому світі, а це — довільно змінювати каденції пісень, щоб показати голосову спроможність... Це змінювання, на жаль, увійшло в життя, як незаписане правило. Дарма, що ті зміни каденцій неприродні й викривлюють пісню. Це сталось з піснями „Вечір на дворі" та „Ой, бре море, бре". Попри це ці пісні були виконані бездоганно. В цей відділ пісень народніх чи знароднених своїм духом і стилем влучена арія була новиною. Виконана вона була стилево й з повним вичуттям оперової дії.

Друга частина концерту по перерві складалась з італійських клясичних пісень. Відспівані вони зразково, хоч італійська мова дещо замягка. Особливо чарувало виконання релігійної пісні „Верджінь тут амор" Дуранте (1648-1755). Слухаючи ті пісні, хотілось чути їх текст в українській мові — такі вони близькі своїм мелодійним складом до українського мелодійного відчуття. Деякі московські дослідники творчости Д. Бортнянського (1751-1825) були навіть певні (очевидно без доказів), що Бортнянський багато перейняв від Дуранта, автора релігійної пісні. Весь цей відділ співак оповив любовю й виконав чисто, з глибокою душевною напругою та легкістю.

Англійські пісні „Антифони" Мелот'а та „В тиху ніч" Едвардс'а знайшли в особі артиста чутливого виконавця. Арії з опер як „Пролоґ" з опери „Паяцо", арія Валентина — Молитва з опери „Фавст" Ґуно, арія Ґрафа з „Трубадур" Верді виконані в доброму стилі й чисто інтонаційно - ритмічно. Надзвичайним успіхом користалась арія Джермонта з опери „Травіята" Верді, проспівана в українській мові. В цій арії артист показав себе всебічно: як виконавець, виказав почуття міри в користуванні голосом, уміння надати виразу найдрібнішим частинкам арії, заповняючи їх змістом думки й тоном. Закінчилась програма арією Кармелюка з опери „Кармелюк" Костенка, що прозвучала як заклик до активности, бо час Кармелюка не був до того ще готовий. „Ой, Дніпре, мій Дніпре" М. Лисенка завершила програму.

П. Б. Болехівський — співак глибокої інтелігенції, з доброю школою та з совісним відношенням до своїх мистецьких зобовязань супроти самого мистецтва співу як також до української музики. Голос артиста — ліричний баритон великого діяпазону, теплої барви, гарно поставлений. Співак панує резонаторами й з визначною легкістю переходить без заломань від найпрозорішого pp до форте. Дикція ясна, інтонування непримушено чисте, ритмічність вроджена. Перед артистом широка дорога, але й терниста. Доведеться переборювати багато перепон, але варто, бо є для чого, є з чим, а молодість, працьовитість, послідовність і віра все переможуть. Потребує артист помочі від громадянства, що викажеться тим, що його виступи будуть при заповнених слухачами залях. І це направду потрібне. Чуємо, що артист докладає всіх зусиль, щоб виїхати до Америки й там поповнити свої студії співу.

При фортепіяні, як згадувалось, був Іван Мельник, визначний українсько - канадійський піяніст, композитор і педаґоґ. Його глибоко артистичний супровід у великій мірі спричинювався до успіху концерту.

П. Маценко.

Ген. ДВАЙТ АЙЗЕНГАВЕР, сфотографований в пятиліття виладування аліянтських військ в Норманді, на побережжю Франції. Фотографію знято в Колюмбійськім Університеті, де він є президентом.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка

(Докінчення зі стор. 2-гої).

що їх там жде. Всі вони з підсовєтської України. Тоді їм сказали, що вони мусять їхати і хотіли силою вкладати їх в авта. Вони стали всі разом і заявили, що можуть їх стріляти тут на місці, але вони не підуть добровільно. Для застрашення дехто з вояків наставив на них зброю, але це не робило на наших бандуристів ніякого враження. Тоді американці опам'яталися і лишили їх у спокою, заявляючи, що насильно не будуть брати людей. Щастя, що натрапили на людяних американців. Большевики „сльозам не вірять", як писав колись духовий енкаведист Ілля Еренбурґ.

Після інших, менших неприємностей, капеля бандуристів виїхала до Мюнхену, пізніше до Інґольштадту, а на кінець до Реґенсбурґу, де були дані їй певні можливості для продовжування культурно - мистецької праці.

За цілий час свого перебування у Німеччині капеля бандуристів виступала з концертами, для українців і чужинців, у всіх значніших містах Німеччини. Тільки після капітуляції Німеччини (травень 1945 р.) капеля бандуристів дала кругло 400 концертів.

Капеля побудована на демократичних засадах. Щороку вибирається управу капелі та мистецького керівника таємним голосуванням. Теперішнім головою управи є Петро Потапенко. Заступником Гр. Китастого, як мистецького керівника, є Григорій Назаренко. Всіх бандуристів включно з танцюристами (покищо двох) є понад 30 душ.

УВАГА! — ПІТСБУРГ І ОКОЛИЦЯ!

ВСІ ЛАВОЮ І ГРОМАДНО НА

УКРАЇНСЬКИЙ РАДІОВИЙ ДЕНЬ

В ГОРОДІ WEST VIEW PARK

В НЕДІЛЮ, 26. ЧЕРВНЯ 1949

(SUNDAY, JUNE 26th, 1949)

Запрошуємо українське Громадянство громадно звеличати своєю присутністю Четвертий Український Радіовий День Української Радіо-Програми, якої слухаємо кожної неділі пополудні від год. 2:30 до 3-тої на Радіо Стації WEDO McKeesport, 810 Kc. Точно в годині 2:30 пічнеться програма Українського Радіо Дня з площі Talkie Temple West View Park.

Перша часть програми буде передана через радіо і для присутних в городі West View Park. Анонсер Вп. інж. Михайло Камічак з Мікізракс і управитель програми Микола Арсеній. В програмі виступить орхестра шан. Петра Боґдана з Карнеґі. Сопранове сольо п-ні Ольги Сирко з Ембрідж; Дарія Ваґан на фортепіяні. Хор пітсбурзької українсько-американської молоді з західної Пенсилвенії під проводом дириґента п. Йосифа Лупани, бувшого скитальця, тепер в Батлер. Скрипкове сольо Еміліяна Торика; на фортепіяні буде акомпаніювати брат Роман з Мікізракс. Святочну промову виголосить недавно прибувший зі скиталыцини адвокат д-р Іван Гурко з Карнеґі. Школа українських національних танцюристів балетмайстра Василя Авраменка із Батлер, Джанстави і Йонґстави під проводом інструктора Миколи Арсенія. Вистава українського мистецтва під проводом п-ні Юлії Кучер з Карнеґі. Від 5. год. пічнуться танці і забави на площі число 5, до яких приґраватиме орхестра п. Петра Боґдана з Карнеґі. Вступ на танці 50 центів. Відзнаки, з яких часть призначено на народні цілі, будуть продавати наші молоденькі дівчата. Всі численно і громадно лавою на Радіовий День до городу West View Park при Route 19, 6 миль з Питсбурга.

ЗЛУЧЕНІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ

В НЮАРК, Н. ДЖ., ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ.

отсим повідомляють, що

Святкування 55-літного Ювілею

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

——: відбудеться :——

В НЕДІЛЮ, 23. ЖОВТНЯ 1949

(SUNDAY, OCTOBER 23, 1949)

Ми дуже просимо всі місцеві Парафії і Товариства та інші Організації здержатись в той день від всяких імпрез.

Комітет.

УВАГА! НЮ БРІТЕН І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ ПРЕСВ. ДІВИ МАРІЇ В НЮ БРІТЕН, КОНН.

——: улаштовує :——

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 26. ЧЕРВНЯ 1949

(SUNDAY, JUNE 26, 1949)

B SCHUETZEN PARK, BARNSDALE

Початок у годині 1. пополудні.

До танців приґраватиме Рей Генрі і його Радіова Орк.

Гарна забава! Ріжні несподіванки!

Просить о численну участь — **Комітет.**

Оголошення з цінами

ФІРМИ СТАСЮКА!

появиться в

„СВОБОДІ"

в Пятницю, 24. червня

С. Лай.

„Не той тепер Миргород"

(Продовження).

..Я думала вчора вночі про можливість фізичної любови між нами. Хотіла уявити Вас тут — поруч себе, і не могла: Ви завше для мене однаковий — той, яким я бачу Вас щодня, коли Ви говорите з катедри, — тоді очі Ваші — променисти сталь, а про Ваші уста я думала години й набрала переконання, що від першого їх поцілунку я мусіла б згоріти — такі вони пекучі. Чи посідала б я більшим між маю в цьому образі? Ви дали б крихітку — Я хочу все!"

По сентиментальному щирі слова, прості, але для нього тоді могли б стати великим откровенням життєвої правди. Потім вона писала про те, що залишає інститут, причин не подавала, а в останнім листі повідомила, що вийшла заміж і має віру в довге родинне щастя, бо в тому чує своє справжнє покликання, „...а Ви лиш мрія, що й на схилі життя зігріє душу теплом чистоти почувань..." Так і не пізнав він тих синіх, конечне синіх — кольору ілюзій — сповнених мрійною тугою очей, серед кількох соток інших, що дивились на нього під час викладів української літератури.

Через роки маневрування політичним річищем між ухилів, збочень, перекручувань — він не досяг великого. Все частіше стали підноситись голоси про його відхід від генеральної лінії. Коли це розпочалось? Чи тоді, як забирали тих останніх двадцять вісім, чи може тоді, як глашатай загірської комуни пробив собі кулею скроню, чи це раніше, коли вмер Благитний, чи може ще на світанку творення безклясового суспільства, коли розстріляли в льохах чека м'ятежного Чупринку? Тепер прийшла черга й на нього, — він знав це певне — з кожним днем відчував тіснішими згубні обійми змія-полоза, в очі якому заглянули й ті. Чим далі, тим все більше він втрачає потрібну кожного для настороженість і гнучкість. Як це у Плужника: „...мені що раз трудніше у товаристві друзів-юнаків; їх дотепи могли б звучати тихше, і навіть теми були не такі..."

Хіба піти на завод сторожем, пожити трохи самим для себе... Але в країні соціялізму зробитись самим собою — великий анти-соціяльний злочин..."

Постукала в двері господиня, в якої Орест Трохимович винаймав свій маленький покій. Був ранок і треба було збіратись, — аби не спізнитись на процедуру до лічниці. Професор згасив лямпу й розпочав швидко одягатись. Нічна біль вже зовсім пройшла, лиш чувся трохи розбитим.

Затим господиня принесла філіжанку чаю заправленого смаженою млиною й розпочала наводити в хаті порядок. Розповідала дрібні містечкові новини:

— Тепер вже трохи легше з продуктами — хліб можна дістати без черги, що правда не так, як було в ті роки, коли мій покійний Пилип Петрович ходив до земства. Боже, що тоді було всього! Зараз чоловік не може навіть уявити собі того ізобилля. Я розповідаю часом своїй Марусі Пилипівні, то це для неї казка: „Мамо, — каже, — ти все говориш про шкідливі предмети, гляди щоб тобі вредітельства не пришили, ни економічну контр-революцію". Тепер небезпечно й з рідною дочкою розмовляти: люди пішли такі зрадливі, але ви, Орест Трохимовичу, — чоловік старої інтелігенції. Вас і Маруся Пилипівна також дуже шанує, сама якось сказала, — мало лишилось таких людей, як наш професор — ежові рукавиці всіх прибрали. А й люди, я Вам скажу, не є розумні: сидіть тихо, коли влада так хоче. От і сьогодні: йду на базар, а біля сквера, де Маруся Пилипівна каже за часів Гоголя була там якась знаменита калюжа — її оце лиш недавно цілком засипано піском та огорожено, як тепер кажуть, зеленим насадженням і пам'ятника поставлено, на того пам'ятника сьогодня ранком хтось рваного кошика почепив, казали, з гнилими огірками місцевого колгоспу його ж імени. Кожний пройде, а зняти боїться, щоб його часом не запідозріли в співучасті злочину. Навіть міліціонер удав, що нічого не бачить. А одна найшлася, що зняла. Активістка в нас тут є — її чоловіка репресовано, а вона за партійними бігає. Вимастилася геть вся, — з кошика тече: там ще й гнилі помідори були. Тепер підуть знова репресії, в черзі казали, що по нашому району норму вже виконали, але коли такий випадок, то буде зустрічний плян і людей знова забіратимуть. І де їх стільки дівають? Добре, що мій Пилип Петрович помер...

— Ви забагато говорите, — сказав, згадуючи нічний сон, Орест Трохимович.

— Тільки з Вами, тільки з Вами, — заклопотано заметушилась господиня. Хата була прибрана й вона вийшла.

Коли згодом приймала зі столу шклянки, — промовила:

— Ви, Орест Трохимович, не говорить про це Марусі Пилипівні.

Маруся Пилипівна — її дочка, учителька народньої школи; господиня називала її для піднесення авторитету, завше по батькові, як і учні школи.

В лічниці лікар оглядає Ореста Трохимовича недбало, так роблять люди, яким шкода даремно страченого часу. Про нічний атак Орест Трохимович промовчав.

Обідав і вечеряв, як звичайно, в містечковій ресторації. А вечором потягло до бібліотеки. Може від своєї самотности, а може через хапливі огляди лікаря, — з'явилось це бажання: дивитись на тихий профіль завідувачки, ловити сірі, минаючі зустрічі поглядів очі читати Стендаля й відчути себе молодим завойовником жіночих сердець.

— Прикраси вечорів старого парубка — мрії непережиті й неповоротні, — думав вже в бібліотеці Орест Трохимович, листуючи давно прочитане „Червоне й чорне". Вже було по десятій — властивий час закриття бібліотеки. Окрім нього в залі нікого не було. Завідувачка сиділа над своїм столиком з абонементами; перед нею лежала розгорнена книга, але цілком задумана в себе, сторінок вона не листала. Орест Трохимович тихо, аби не стривожити її спокою, підійшов і заглянув через плече, — була його давня, з перед десятьох літ, розвідка про творчість Лесі Українки.

— Цікавитесь моєю роботою, чи Лесею?

Вона відповіла, наче продовжуючи давно почату й нескінчену розмову:

— Ваш погляд на сильну індивідуальність є таким новим і свіжим, і зовсім не заяложеним поняттям суспільної геніяльности. Ви вірите в Месію українського народу?.. чи це ще можливе в умовах сучасного... сучасности? — виправилась трохи знияковіла; голос тихий і довірливий, довірливий своєю беззахистністю й слабістю.

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Академія в честь Сл. Головного Отамана Симона Петлюри і полк. Евгена Коновальця.

Дня 22 травня ц. р. українська громада міста Нюарку вшанувала річницю трагічної смерти бл. Головного Отамана Симона Петлюри і полк. Евгена Коновальця, — Академією, влаштованою старанням Організації Оборони Чотирьох Свобод України, відділ в Нюарку. Академія відбулася в салі „Чорноморської Січі" при 506-506 — 18 Евені.

Академію розпочато американським гимном, який відспівала нова іміґрантка п. С. Воробець. Відкрив свято п. Т. Рудий. Реферат виголосив п. Дмитро Кульчицький, у якому яскраво представив світлі постаті бл. Головного Отамана Симона Петлюри і полк. Евгена Коновальця. Мішаний хор при відділі О. О. Ч. С. У. під диригентурою п. М. Кормелюка відспівав: Од синього Дону, муз. Гайворонського; Через поле широкее, муз. Котка, з сопрановим сольом п. С. Воробець; За рідний край, муз. Гайворонського.

Декламацію „Повстанчі Прапори" дуже вміло виконав 5-річний Любомир Кормелюк.

Із повним зрозумінням та пієтизмом були віддекламовані вірші: „Смерть Вождя", панною Дотою Кульчицькою і „Сім пострілів", п. Нестором Баснаком.

Хор та декляматорів за вдале виконання саля нагородила грімкими оплесками.

Правдивою сензацією був гостинний виступ нашого молодого, талановитого співака-баритона п. Осипа Стецури, що відспівав: Псалом 94, В. Варвінського; „Ой вербо, вербо", С. Людкевича; „Дума" В. Бобинкевича.

Артист Осип Стецура, це один із тих співаків, які у пісню вкладають свою душу, бо співочо, змушує слухачів переживати разом із ним дію пісні. Пісня у його виконанні є живою і поривающою.

Фортепіяновий супровід спочивав в руках широко знаної та славної нашої піяністки п. Ольги Дмитрів.

Довго греміли оплески одушевленої салі і не позволяли нашим славним виконавцям зійти із сцени. Їх гостинний виступ остане на все миним спогадом української громади міста Нюарк.

На зазив п. М. Кормелюка присутні зложили суму $83.35 на поміч борцям Української Повстанчої Армії.

Всім, що трудилися в підготовці та виконанні Академії належиться признання і щира подяка.

Ніколи не повинні ми забувати тих наших провідних людей, які ціле своє життя працювали для здобуття волі нашому народові та згинули трагічно на фронті боротьби з найбільшим ворогом людства — комунізмом.

Присутній.

БУВШІ УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВИКИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ

У звязку із численнішим приїздом до Америки бувших українських військовиків виринула думка створити свою організацію, згл. обєднатися всім в одній організації б. українських військовиків. Заходом Ініціятивної Групи, очолюваної п. генералом Олександром Загродським, відбулося в Ню Йорку, дня 19. червня 1949 в залі „Українського Демократичного Клюбу", при участі кількадесяти прихильних ініціятивне зібрання, яке пройшло в діловій та дуже товариській атмосфері. На нарадах були присутні теж і члени тут існуючої Української Стрілецької Громади, голова якої, Д. Галичин, пояснив завдання та цілі цеї організації.

У висліді нарад рішено: для плекання товариського життя, традиції, та для моральної допомоги Великій Ідеї, якій всі служили, обєднати всіх б. українських військовиків в одну Організацію. Для переведення того діла обрано Організаційний Комітет, до якого ввійшли:

О. Загродський, голова; Д. Галичин і М. Рибачук, заступники голови; д-р В. Калина, секретар, та члени: Б. Барвінський, С. Єфремов, Б. Карась, І. Паливода, Ф. Федоренко.

ЖАРТИ

Жінка до чоловіка: Наш сусід кожного ранку перед тим, як іти на службу, цілує свою жінку. А ти цього ніколи не робиш.

Чоловік: Я ж з нею незнайомий!

—o—

Залізнична катастрофа. — Завязати в потязі знайомство з дівчиною, а потім з нею одружитись.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету на пароплаві „Марін Джампер" до порту в Ню Йорку, в п'ятницю, 24-го червня:

Горбач Степан; Маринович Марія; Матус Федір, Олена, Анна, Василь; М'ягкий Зенон; Михайлевич Михайло, Ірина, Галина, Тарас, Ольга; Міщенко Михайло, Евдокія; Миськів Микола, Зінаїда; Остапенко Павло; Остапович Богдан, Олена, Любомир, Марія, Володимир; Левицька Анна; Пантелюк Осип, Олена, Осип; Писаренко Марія, Павло; Запорож Вадим, Анастазія, Вірджінія; Сайферт Анна, Ігор, Евдокія, Аля; Семків Олександра, Марта, Софія, Анна; Шамало Віра; Терещук Михайло, Софія; Ворба Дмитро; Загородний Юрій, Ольга, Олег; Зелем Василь, Евдокія, Володислав; Бойко Михайло; Хмельницька Анна; Юськевич Степан; Колосенко Степан; Корятко Іван, Марія, Мирон, Зенон, Любомир, Марія; Кровець Марія; Кушнірчук Кікин, Анна; Мінко Іван, Анна; Могилин Петро, Анастазія, Мар'янна; Наріжний Олександер, Галина, Борис, Галина, Людмила, Іван; Перфецький Михайло; Познаків Федір, Тамара, Марія; Рабкевич Іван, Стефанія, Іван, Мирослава, Володимира; Радкевич Юліян, Антонія, Юрій, Богдан, Володимир; Рожко Іван; Савчак Юліян, Марія; Кужежинський Роман; Шмуляк Василь; Атецяк Андрій, Анна, Орест, Любомира, Галина; Войтович Текля, Семен, Марія, Григорій, Богдан, Марія.

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету пароплавом „Дженерал Мюїр" до порту в Бостоні в суботу, 25-го червня:

Бровар Володимир, Ростислава, Олександер; Цісарук Архип, Марія, Галина, Ярема; Гнип Федір, Марина, Іван; Кострика Роман, Марія, Ірина; Островський Володимир, Мирослава, Мотря; Попова Теофанія; Шелева Дмитро; Бардега Осип, Анна, Осип; Березюк Володимир, Галина, Марта; Хмельницький Борис, Тамара, Володимир, Іван; Куриленко Володимир, Юлія; Кушніренко Юрій, Антонія; Луцик Михайло; Мирошник Максим, Юлія, Надія, Валентина; Соломко Володимир, Евгенія, Ганна; Стефанюк Константин; Токар Людмила, Вячеслав; Білан Микола, Іванна, Олександер; Дербак Демян, Евгенія, Дарія; Горницький Адріян; Яворська Осипа; Куйбіда Осип, Августина, Августина; Лебедович Еміліян, Ксеня, Омелян, Лідія, Світляна, Богдан, Олександер; Михайлюк Олена, Зенон, Ірина, Олександра; Щерба Олександер; Змій Володимир.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за виконання вашої справи.

трату часу на полагодження

* * *

ГРУПА — ЛИСТ11 ДО:

18,169 а) До односельчан з села Чагрів, Рогатин: просить помочи перебратися зі скитальщини Озарків Андрій.

18,169 б) До односельчан з с. Бишки, Бережани, поможіть перебратися зі скитальщини: Лопатинський Андрій.

18,169 в) До співгорожан міста Ясло від Палевич Мирослав, відізвіться, поможіть виїхати зі скитальщини.

18,170 Перзан Стефана і Якова (Словаки) від сестри Перзан Бари.

18,171 Гірський Василя, Томашевський Василя, Мандрик Василя; Король Григорія, Гунців Евдокії, Кохан Федора, всі з с. Піддністрян (Бібрка) від Сомин Пилипа.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ПОДЯКА.

Вважаємо своїм обовязком цілою дорогою зложити щиру подяку Вп. П-ву Струкам за спровадження нас до Америки.

Коли б більше було таких добродіїв, як П-во І. і О. Струки, то певно ніодин скиталець не мучився б більше по таборах в Німеччині.

Добродійство П-ва Струків тим більше, що ми ні свояки їм ані знайомі навіть, а вони вперше пізнали нас у Филаделфії, де щиро і сердечно нас вітали та опікувалися нами, доки ми не почали ставати знову ж таки за їх помічю на власні ноги.

(пл. ог.) Вдячні Зеневичі.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 14. червня 1949 р. помер у 62. році життя

СИЛВЕСТЕР ГОВКА,

член Тов. Над Збруча, від. 280 У. Н. Союзу в Скрентон, Па.

Покійний походив з села Вульки Мазовецької, пов. Рава Руська, Зах. Україна. Полишив в смутку жену Катерину, 3 сини і 5 дочок та 1 внука.

Похорон відбувся 17. червня. — В. Н. П.!

Р. Рубльовський, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ЧЕРНЯК АННА по чоловікові ВОВЧУК, пошукує свою тітку МАРТУ ЯРЕМЧУК, котра виїхала з села Оріхівці, повіт Перемишль. Мабуть мешкає в Ню Йорку.
ANNA WOWCZUK
St. Gertrude S. Monastery
Ramsay, La.

Пошукую тету з дому КАЧАН з села Руденко Ляцьке, пов. Радехів, п. БАЙЧИШИНА ВАСИЛЯ з Чорнокінець, та п. ГОВЕНКО ПЕТРА з Чорнокінець малих. Ласкаві повідомлення слати на адресу:
SADIWNYK WASYL
99 Featherbed Lane, Bronx 52, N. Y.
Telephone: Tremont 8-8587

ХТО з найновіших шановних іміґрантів знає адресу ЙОСИФА ГУМЕННИЙ, з села Доброміркм, Збараж, що перебуває десь на скитальщині, зволить донести на адресу:
Rev. JOSEPH YALECHKO,
300 East 4th St., New York 9, N. Y.

ПОШУКУЄ ЗАЙНЯТТЯ.

Дипломований учитель музики і кваліфікований народний учитель, рутиновий організатор хорів і оркестр дутих, смичкових і тамбуро-мандолінових, знавець церковної музики, спеціяльна, скороуспішна метода у навчанню оркестральної гри на всіх інструментах, може обняти відповідне становище при українській парафії, семинарії або й вищій школі. Референції уділить:
Mr. THEO. KASKIW,
600 High Street, Newark 2, N. J.

ПЛАСТОВЕ БРАТСТВО

від новика до сеніора

тепер перебуваючих у стейті Maryland, прошу негайно подати свої теперішні адреси, на таку адресу:
ROMAN RUDNITSKY
1710 Hollins Street,
Baltimore 23, Md.
Роман Клос,
уповнов. на стейт Maryland

АДВОКАТ
WILLIAM KUZMA
806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як — $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаеться похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel. MElrose 5-6577

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК або САМОУК
для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з вимовою без помочі учителя.
Ціна $1.50.
Замовлення враз з належитістю слати до:
SVOBODA
81-83 Grand Street (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2118. Що ждало Норму?

Саме в хвилині, коли Норма насолоджувалася холодною водою купелі...

...Сабора підкрадалася під табор. Професор Мартін був зайнятий наладжуванням шатра.

Але доктор Мартін ніколи не довідався, хто завдав йому смертельний удар. Він згинув, не видавши жадного окдику.

Після оживляючої купелі Норма побігла в сторону табору.